

GŁOS POLSKI

Dziennik polityczny, społeczny i literacki.

Cena numeru pojedynczego mrk. 7.

Adres Redakcji i Administracji:
Piotrkowska 106. Telefon 199.

Redaktor, lub jego zastępca przyjmują wyłącznie od 5-6 po poł.
Rękopisów nie zamówionych Redakcja nie zwraca.

CASINO.

Najnowszy obraz
znakom. wytwór-
ni MAXIM-FILM
p. t.

„MOJ“

Dramat w 6 akt.
z premjową
pięknością

Ledań Nową

CASINO.

Tylko jeszcze dziś:

Wkrótce:

Królowa
Ekranu i

MIA MAY

w swej najnowszej kreacji
6 akt. dram. towarz. p. t.

„Precz z więzami“

Zawiadomienie.

Mam zaszczyt zawiadomić, iż skład i kantor mój został z dniem dzisiejszym przeniesiony na

ul. Cegielnianą № 3 (dom własny).

Z poważaniem

Fabryka chustek i wyrobów włóknistych
Ch. M. ZYLBERMAN.

Przyjaźń bałtycka.

Proces rozkładu ogromnego państwa carów pod wpływem wojny i rewolucji był jednocześnie początkiem nowej ery dla ludów, uginających się pod ciężkim jarzmem rosyjskiej niewoli. W miarę jak słabło napięcie wojenne, a biurokracja, zatrwożona nowym duchem dziejów, rozpełzała się ciemnych kątach, dezorganizując z kretesem życie imperjum, szybko poczęły się krystalizować państwa narodowe, wyrażając wszystkie swe moce, byle nie ugrzęznąć w tej strasznej toplei rosyjskiej, gdzie chaos i wojna domowa stała się zwykłym wykładnikiem życia codziennego.

Rzecz prosta, iż najszybciej i najsprawniej uczynić to zdołały narody, których moskiewszczyzna nie zdołała rasymilować, nie zdeorganizowała całkowicie ich odrębności kulturalnych i nie zniszczyła zdolności państwowotwórczych. Mowa tu może być, naturalnie, tylko o narodach, których ziemie ojczyście leżały na skrajach rozległych terenów rosyjskich, dokąd mimo usilnych zabiegów nie zdołał dotrzeć niwelujący wszystko duch „jedynój niedzielnój“.— Ruch „środkowy“ świecił trjumfy wzdłuż całej granicy państwa carów od dalekiego półwyspu Kola aż po za najwyższe szczyty Kaukazu.

Im naród był kulturalniejszy, tym silniej ruch ten go objął i utrzymał. Białoruś, Ukraina, Tatarja, drobne państwa Kaukaskie nie wytrzymały próby. Ugięły się pod naciskiem wszechrosyjskiego bolszewizmu, podobnie, jak terytorjalne jednostki rosyjskie, które przez zorganizowanie władzy starały się wytworzyć coś naksztalt „państw“ kontrewolucyjnych.

Natomiast narody o starej kulturze burzę przetrwały. Finlandja, Łotwa, Estonja. My, polacy, z powodu okupacji (częściowo także i dwa ostatnie z wymienionych krajów), byliśmy

w innych warunkach, nie ulega jednak wątpliwości, iż gdyby przewrót był nastąpił w innych okolicznościach i przy linii frontu w głębi Niemiec, proces powstawania państwowości byłby się u nas odbył najprawdopodobniej na wzór finlandzki.

Powyższe twierdzenie natury teoretyczno-politycznej i historycznej nie są bez znaczenia dla praktyki państwowej.

Jest rzeczą elementarną przy wszelkim kroku politycznym w stosunku Polski do państw bałtyckich czy też odwrotnie pamiętać o genezie samego zagadnienia i o wspólnym niegdyś carskim dachu, pod którym wszystkim nam było aż nadto niewygodnie i duszno. Pamięć historyczna wspólnej niewoli — oto gdzie tkwią korzenie wzajemnego zbliżenia wszystkich państw nadbałtyckich i Polski.

Nie jest to jednak powód wyłączny i jedyny. Historia jest rzeczą, o której mówi się w nauce, literaturze, szkole, uniwersytecie i na uroczystych obchodach, które trwają kilka godzin. Życie domaga się aktualności i przyszłości. Jeśli tedy korzenie i podstawy zbliżenia tkwią w przeszłości, to jednak moment obecny jest dowodem, iż zbliżenie w tej czy innej formie staje się coraz bardziej życiową niezbędnością zarówno na gruncie politycznym, jak i gospodarczym.

Politycznie stoimy nieustannie oko w oko z Rosją, bez względu na to, jaka ona jest co do zabarwienia swego. Rosja jeszcze nie skryształizowała swego ustroju ani swych granic. Jest to dziś kraj wszelkich możliwości, począwszy od anarchizmu i teroryzmu, a kończąc na bizantyjskim jedynowładztwie. W chwili obecnej, zdaje się, nie może być mowy o wojnie. Rosja jest zbyt wyczerpana, a bolszewizm przechodzi w stadium podobne do tego, w jakim lizka otacza się kokonem, by później wyjść raz jeszcze na świat,

ZAWIADOMIENIE.

Fabryka gilz „RENOMA“
H. LENGA i S-ka

została przeniesiona z ul. Wólczańskiej № 43 na ul. Piotrkowską 145.

o ile przedtym nie zjedzą jej niepewne losy. W tych warunkach ścisły kontakt państw, powstałych na ruinach kresów rosyjskich zdaje się być naturalny i nieodzowny...

Nie inaczej kwestja przedstawia się z punktu widzenia gospodarczego. W ciągu stuletniego wspólnego życia państwowego rosyjskiego, pod rządami jednych metod gospodarczych, wszystkie części imperjum, (z wyjątkiem jedynej Finlandji) dostosowały się do siebie. Polska, np.: rozwinęła u siebie olbrzymi przemysł włóknisty, zbyt wielki dla swego wyniku i specjalnie przeznaczony na eksport rosyjski. Obecnie nadarza się doskonała sposobność nawiązania, tym razem już na samodzielnych podstawach, stosunków handlowo-przemysłowych. Len, drzewo, papier, granit, zboże, nafta, węgiel, fabrykaty włókniste, wyroby gumowe, produkty chemiczne — oto najprostrze elementy zbliżenia pomiędzy krajami, posiadającymi nadmiar jednych, a brak innych. Nie należy przytym zapominać, że jesteśmy wszyscy, t. j. my i kraje bałtyckie, państwami o niskich walutach, które mają bardzo utrudniony obrót z Zachodem Europy. Wprawdzie Polska, posiada najgorszą, ale to właśnie przy obrocie międzynarodowym da się naprawić. Dla krajów bałtyckich jesteśmy taniemi sprzedawcami a bardzo wiele potrzebującą klientelą.

Oto handlowe podstawy porozumienia — najlepsze ze wszystkich, jakie ma historia.

Nie ulega wątpliwości iż spóldziałanie nasze mogłoby mieć doniosłe skutki i w polityce zagranicznej, przede wszystkim w stosunku do Anglii, która otacza Bałtyk szczególną uwagą. Niedopuszczenie do restauracji „jedynej i niepodległej“ jest alfa i omega polityki angielskiej w stosunku do Rosji i tu zbliżają się drogi Finlandji, Estonji, Łotwy i Polski.

Rozumiemy, że dziś jeszcze teren nie jest całkiem oczyszczony. Granice wschodnie Polski znajdują się jeszcze w stanie zawieszenia. Spór o Wilno nie został rozstrzygnięty. Ale już na horyzoncie widnieją oznaki porozumienia się i pokojowego załatwienia kwestji. To oczyści atmosferę na wchodzie Europy i da nam możliwość stanowczego zadzierzganania węzłów, które zdaje się nawiązywać sama natura i historia.

Czesław Ottaszewski.

Przesilenie gabinetowe.

Rozłam w N. Z. L. — Próby utworzenia nowej większości.

WARSZAWA, 22 czerwca. (Pat.) Klub poselski narodowego zjedn. ludowego ogłasza następujący komunikat: Narodowe zjednoczenie ludowe powstało jako stronnictwo umiarkowane i zgodne ze swym charakterem, uważało z samego początku, że najbardziej pożądanym dla państwa jest istnienie w normalnych czasach rządu, opartego na większości stronnictw, a chwilach przełomowych, wymagających skupienia wszystkich sił narodu — rządu koalicyjnego. W myśl tego zasadniczego założenia, stworzyło ono w grudniu 19 roku rząd centrowy prezydenta Skulskiego, a kiedy bolszewicy szli na Warszawę, pomimo początkowego oporu innych stronnictw, doprowadziło do powstania rządu koalicyjnego. Gdy jednak w ostatnich miesiącach część członków zjednoczenia zaczęła prowadzić politykę obalenia rządu obecnego, bez uprzedniego zapewnienia sobie odpowiedzialnej większości dla utworzenia nowego rządu, a jednocześnie wciągnąć stronnictwo na linję bezpłodnej opozycji, względem rządu, uprawianej z takim nakładem sił i energią,

szkodliwą dla państwa przez związek ludowo-narodowy, musiało przyjść do rewizji metod i dróg postępowania. W 4 godzinnej dyskusji odbytej dn. 22 maja stwierdzono, że dotychczasowe kierownictwo klubu nie odpowiada charakterowi stronnictwa i zamiast poczynić wzmocnienia rządu całego państwa prowadzi do wzmocnienia partyjnych wpływów ZLN. Wobec tego stał się oczywistą koniecznością zwrot do pierwotnej polityki klubu i zaprzestania walki o udział ZLN. w rządzie. Nie zamkamy oczu na fakt, że zarówno sytuacja wewnętrzna jak zewnętrzna państwa jest bardzo ciężka i że należy dążyć w obecnej chwili do jaknajwiększego wzmocnienia rządu. Trzonem jednak zdaniem naszym rządu tego powinno być porozumienie stronnictw środka któreby, będąc dostatecznym oparciem dla rządu, były jednocześnie zabezpieczeniem państwa, przed stałymi przesileniami. W tym duchu chce klub pracy ZL. działać i ma nieoporną nadzieję, że nawet powstanie rządu koalicyjnego stanie się łatwiejsze do osiągnięcia, gdy tylko blok

centrowy będzie szedł solidarnie i zgodnie.

WARSZAWA, 22 czerwca. (Pat.) Otrzymujemy następujący komunikat pod przewodnictwem p. Skulskiego, odbyło się zebranie w którym uczestniczyli przedstawiciele PSL. Dąbski, Kiernik, Bartel, Plochaj, Gawlikowski, Przybycień, Kuroczak, Burakowski, narodowego zjednoczenia ludowego: Skulski, Piechota, Opala, Trzebiński i Walisiak. Klub pracy konstytucyjnej: Bedrowicz, Baworowski, zjednoczenia mieszczańskiego de Rosset, Tomaszewski, Wróblewski. Po zaczęciu obrad przez p. Dąbskiego i dyskusji, przedstawiciele klubów, polskiego stron. ludowego, NZL., PKL. i klubu mieszczańskiego uchwali utworzyć zespół stronnictw centrowych, aby przez uzgodnienie swej działalności za pośrednictwem komisji parlamentarnej, złożonej z prezydentów klubów, wchodzących w skład zespołu zapewnić normalny bieg spraw sejmu i rządu. Komisja parlamentarna poczyni starania w kierunku rozszerzenia związków centrowych przez porozumienie się z innymi klubami. Regulamin prac komisji parlamentarnej, opracuje ad hoc komitet.

WARSZAWA, 23 czerwca. — (Telefonem od wł. koresp. „Gł. Polsk.“). — Podsekretarz stanu w M. S. Z. dr. Stefan Dąbrowski przesłał następujące pismo do ministra spr. zagr. Skirmunta.

Ruch powstańczy na Syberji.

HELSINGFORS, 22 czerwca. (E.-E.) Powstańcy syberyjscy opanowali ważne węzły kolejowe Perm, Ekaterynburg i Czelabińsk, wobec czego Syberja została całkowicie odcięta od Rosji Europejskiej. Na Uralu ruch strajkowy szerzy się z niezwykłą szybkością. Fabryka Ananiewska jest nieczynna już od miesiąca. Robotnicy zakładów przemysłowych w Tagiele utworzyli ochotnicze oddziały wojskowe w celu niesienia pomocy powstańcom. Jeden powiat z guberni Permskiej jest już wolny od bolszewików.

Japonia na Dalekim Wschodzie.

HELSINGFORS, 22 czerwca (Tel. wł. „Gł. Pol.“). — Urzędowe moskiewskie „Izwestja“ donoszą, że rząd japoński wystosował do rządu Dalekiego Wschodu żądanie otwarcia trzech najważniejszych portów rosyjskich tej republiki a mianowicie Chabrow-

ska, Błagowieszczeńska i Czytyw dla handlu japońskiego, oraz udzielenia cudzoziemcom koncesji gospodarczych dla eksploatacji lasów i kopaliń syberyjskich, o-
prócz tego Japonja żąda zezwolenia na żeglugę statków japońskich na Amurze i udzielenia odszkodowania za straty, jakie Japonja poniosła podczas ostatnich wydarzeń.

Walki na morzu Czarnem.

KONSTANTYNOPOL, 22 czerwca (E.-E.) Trzy łodzie podwodne krążą na morzu Czarnem w pobliżu portów wybrzeża krymskiego i kaukaskiego. Zatopiły one wielką barkę turecką, należącą do żywności dla Karczu. Jedna z łodzi zatopiła również kilka szalup wojskowych w pobliżu portu Anapy. (Depesza nie podaje do jakiego państwa należą łodzie podwodne, o których mowa. (Przyp. Ag.E.-E.)

Porozumienie francusko-angielskie.

LONDYN, 22 czerwca. (Tel. wł.) Dowiadujemy się z kół dobrze zazwyczaj powiadomionych, że rząd angielski jest zadowolony z wyników narady, jaką odbył lord Curzon w Paryżu z francuskim prezydentem ministrów, Briandem w sprawach grecko-tureckich i G. Śląska. W sprawach tych udało się dojść do porozumienia umożliwiającego poprawę stosunków angielsko-francuskich.

W sprawie wojny greckiej oba rządy mocarstw sprzymierzonych wystosowały już wspólną notę do rządu greckiego z żądaniem przyjęcia przez Grecję pokojowego pośrednictwa państw sprzymierzonych. W nocy tej wyznaczony został ostateczny termin, w jakim Grecja winna udzielić swej odpowiedzi.

Wyniki podróży Curzona.

PARYŻ, 22 czerwca. (Tel. wł. „Gł. Pol.“). Lord Curzon powrócił już do Londynu. Nota do rządu greckiego została wczoraj wysłana posłom mocarstw sprzymierzonych w Atenach. Wedle informacji „Tempsa“ oświadczają w tej nocy Francja, Anglja i Włochy, że są gotowe pośredniczyć w załagodzeniu konfliktu grecko-tureckiego, gdyż przedłużenie walk nie może dać rezultatów zadowalających. Grecja musiałaby ponieść konsekwencje, gdyby nie chciała się zgodzić na pośrednictwo, o ile je jednak przyjmie, to sprzymierzeni podadzą rządowi ateńskiemu w najbliższym czasie warunki rozpoczęcia rokowań pokojowych. Sprzymierzeni są w zupełnej zgodzie co do tego, że Grecja musi opróżnić małą Azję i Smyrnę. W Turcji chciałaby Francja oddać Turcji jaknajwiększy obszar, podczas gdy Anglja proponuje tylko nieznaczne cofnięcie granicy greckiej i odrębny zarząd dla Adrijanopola. Zdaje się jednak, że niełatwo będzie doprowadzić do porozumienia między rządami w Londynie i w Paryżu. Wedle „Liberte“ nie poruszano podczas zjazdu Brianda z Curzonem kwestji sojuszu angielsko-francuskiego.

O należności francuskie w Rosji.

LONDYN, 22 czerwca. Havas. Reuter dowiaduje się że rząd angielski odpowiadając w sprawie rewindykacji francuskich odnośnie do pretensji francuskich w Rosji sowieckiej oświadczył, że będzie traktował pretensje francuskie narówni z pretensjami angielskimi i obiecuje ponownie swoje poparcie Francji w razie przyjęcia do skutku generalnej umowy z Rosją a mocarstwami zachodnimi.

Sprawa grecka.

ATENY, 22 czerwca. (Havas). Przedstawiciele Francji, Włoch i Wielkiej Brytanji podjęli dzisiaj wspólną demarchę u rządu greckiego proponując pośrednictwo wielkich mocarstw w zatargu grecko-tureckim. Minister spraw za-

granicznych odpowiedział, że rada ministrów rozpatrzy propozycję z chwilą powrotu Gunarisa.

Pogłoski o radzie najwyższej.

PARYŻ, 22 czerwca (Tel. wł. „Gł. Polsk.“) Tutejsze koła polityczne przypuszczają, że rada najwyższa zostanie zwołana dopiero w połowie lipca. Przypuszczalnie nastąpi to w dniu 10 lipca. Posiedzenia odbywać się będą w miejscowości Boulogne i dotyczyć będą sprawy zażegnania dalszej wojny grecko-tureckiej, jak również sprawy sposobu działania na G. Śląsku w celu przywrócenia spokoju.

Z Rady Ligi Narodów.

Rada Ligi Narodów uchwaliła na pierwszym posiedzeniu budżet na 1922. Wynosi on 28.768.846 franków w złocie. Następnie uchwaliła Rada przedłożyć na następnym posiedzeniu plenarnym sprawozdania, sporządzone na życzenie pierwszego zgromadzenia Ligi, z działalności dwu komisji t. j. komisji dla badań nad organizacją Rady Ligi Narodów i międzynarodowego biura pracy oraz komisji dla rozdziału zadań między poszczególne państwa należące do Ligi.

Następnie powzięto decyzję w sprawie podania o przyjęcie do Ligi, które generalny sekretariat otrzymał ze strony Węgler i które zostanie przedłożone na najbliższym posiedzeniu Rady. Polecono mianowicie stałej komisji doradczej dla spraw wojska, marynarki i żeglugi powietrznej, która ma się w tym tygodniu zebrać w Genewie, by wydała swą opinię co do liczby wojska, którą na przyszłość będzie wolno Węgom dysponować. Ostatnia wreszcie uchwała dotyczy jawności posiedzeń Rady Ligi Narodów.

GENEWA, 22 czerwca. (Pat.) Komisja wojskowa ligi narodów przyjęła do wiadomości odpowiedzi rządu, od których zażądano ratyfikacji konwencji w sprawie fabrykowania broni i ograniczenia budżetów wojskowych. Komisja rozpatrywała następnie sprawę rozesłania kwestjonariuszy w sprawie zbrojeń. Sprawa ligi narodów dotycząca redukcji zbrojeń i podyktowane niektórym b. mocarstwom nieprzyjacielskim.

Zmiany w statucie ligi narodów.

(mt) Komitet dla zmiany statutu ligi narodów, ustanowiony na plenarnym posiedzeniu w Genewie z końcem 1920 roku, ukończył obecnie swe sprawozdanie. „Times“ podkreśla jako najważniejszą zmianę dodatek do artykułu 21, reprezentowany przez Chiny i Czechosłowację, a polecający wyraźnie, by liga narodów nie tylko zatwierdzała, ale by popierała układy w sprawach pokojowego porozumienia między naro-

dami. Specjalnie jest tu mowa o rębnych narodach, między innymi grupami zainteresowanymi z pewnymi stosunkami miejscowymi. Następnie wniosek skandynawski o wybór z pomiędzy 44 państw rębnych zmieniających się członkami ligi narodów. Uchwalono wniosek Holandji, który umiarkowanemu zgromadzeniu do kontroli rachunków ligi narodów przez uchwalenie rocznego i wgląd w dowody wydatków, sek Argentyny, aby wogóle jakie niepodległe państwa uważa członków ligi narodów, o ile to zgodzą, spotkał się wprawdzie „najgłębszą sympatją“ komitetu, został jednak przyjęty, gdyż nie o zasadniczą zmianę statutu ligi narodów, a nie poprawkę. Obecnie kowie mają prawo głosować w tym wnioskiem i nie można im od tego prawa. Wniosek odesłano na walne zgromadzenie.

Pomoc dla Austrii.

GENEWA, 22 czerwca. (Pat.) Rokowania w sprawie pomocy dla Austrii mają być udane. Austriacy żądają się ku końcowi. Przypuszczalnie należy, że mocarstwa zgodzą się na zawieszenie hipotek ciężkich na Austrii. Banki szwedzkie, węgierskie i holenderskie oświadczyły gotowość udzielenia poważnych kredytów.

Sytuacja strejkowa w Anglii.

LONDYN, 22 czerwca. (Pat.) „Gł. Polsk.“. Ponieważ rokowania nie przyniosły efektów, postanowił wydział strejkowników zwrócić się do innych zawodowych o pomoc. Ma się wydział wykonawczy, by spólnie zekutyw robotników górniczych nowiły się nad tem, czy strejk mógłby górnikom pomóc w nadziejnej sytuacji. Panuje przekonanie, że strejk generalny byłby obecnie popularny. Jeszcze w kwietniu wypowiedziała się Trade Union przeciw poparciu górników przez manifestacyjny.

Memoriał Albanji.

GENEWA, 21 czerwca. (Pat.) Delegacja Albanji przedłożyła Ligi narodów memoriał domagający się ewakuacji Albanji odrzuć pretensje Grecji oraz protesty przeciwko odesłaniu kwestji albańskiej pod obradę konferencji ambasad. Memoriał stwierdza, że mowa o odpowiedzialności Rady Ligi narodów oznaczałaby zrzeczenie się czuwania nad sprawą powszechnego pokoju. Albanja jak stwierdza memoriał zaapeluje do ogólnego zgromadzenia Ligi narodów przeciw wyrażonej krzywdzie i opowiemu podziałowi.

160 miliardów wynosi deficyt Niemiec na r. 1921.

Sprawozdawca budżetu, dyktator ministerjalny Sachs, oświadczył w parlamencie niemieckim, że deficyt dodatkowy nie przyniósł spodziewanych oszczędności, przeciwnie zawiera on nowe wydatki w wysokości 17,7 miliardów rek. Rezolucja, uchwalona w tym czasie, by zużyć tylko 75 procent wydatków, przewidzianych na rok nie dała się przeprowadzić, szczególnie wskutek wzrostu stosunków z zagranicą i licznymi innymi wydatkami w związku z przyjęciem ultimatum. Łącznie deficytem dodatkowym wzrosła suma wydatków na ogólną administrację państwa do 108,3 miliardów. Równowagę w budżecie po przywróceniu dochodów podatkowych, które mają być uchwalone.

Ponieważ wydatki nadzwyczajne wzrosły do sumy 16,2 miliardów, musi państwo zażądać kredytu 49,3 miliardów. Nadzwyczajne wydatki zarządu poczt wynoszą miliard, a wydatki ogólne nadzwyczajne wzrastają przez to do 11,2 miliardów, wskutek czego państwo musi pokryć niedobór 4,5 miliardów. Ogólne wydatki zarządu kołaznych łącznie z budżetem państwowym wynoszą 41,9 miliardów, skarb państwa obciąża niedo-

...piscami opady. Umiarkowane ...noco-wschodnie.

Ście z nad Bałtyku.

...raf dziennikarze nadbałtyccy ...wieczorem do Łodzi witani na ...przez delegatów miejscowego ...dziennikarzy.

Prawy poprawy naszego pieniądza.

...fa zwołaniem specjalnie ze ...w lokalu Giełdy Łódzkiej z ...przedstawicieli świata ...łowego, handlowego, oraz ...zrzeszeń społecznych n ...a została rezolucja w ...obmyślenia środków dla ...enia waluty marki pol ...Dla wprowadzenia koniecz ...ian i uzupełnień, do tej ...i wyłoniono komisję re ...a, która pracę swoją wezo ...liczyła.

...we czwartek, delegacja ...z pp. adw. Wyganowskie ...Kernbauma, dr. Konica, dy ...Pawłowskiego i J. Wol ...go — udała się do War ...celem złożenia tej rezolu ...ydyntowi ministrów, mar ...i Sejmu i ministrowi

Personelu urzędów na powiat łódzki.

...starostwo łódzkie wystąpiło ...wódtwa z wnioskiem o prze ...enie bardzo daleko idącej ...w urzędach powiatu łódz ...nianowicie: 1) o zniesienie ...budowy, gdzie pracuje obec ...inżynier jako kierownik i ...przedników kancelaryjnych; ...enie referatu rolnego (dwa ...szych kategorii), którego ...należałoby przekazać ko ...ziemskiemu.

...nocześnie proponuje staro ...niejsze liczyby funkcjo ...policji powiatowej z 268 ...114, a taboru z 40 koni

...tacie ministerjum spraw we ...ch redukcja mogłaby nastą ...pracowników do 25. Ogól ...cja, w myśl wniosku staro ...niosłaby z 316 do 131 pra ...w, czyli przeszło 40 proc. ...sposób skarb państwa za ...ilby około półtora miliona ...miesięcznie.

znaczkii pocztowe na G. Śląsku.

...niem 15 czerwca przeprowa ...a terenie G. Śląska nowe ...pocztowe w 7 wartościach. ...sunek ładne, kolory har ...napisy wyłącznie polskie ...czas trójjęzyczne), brzegi ...owane.

atystyka adwokacka.

...oku zesłym liczba adwoka ...ększyła się w Warszawie o ...Królestwie o 10, było więc ...zawie 428, w b. Królestwie ...zego na Łódź przypada 34, ...6, Łomżę 8, Częstochowę 6, ...Siedlce 5, Sosnowiec 7, ...6, w innych miastach po

adowę szkoły rolniczej.

...W uznaniu potrzeby przy ...ia prac przy rozpoczęciu bu ...koły rolniczej w Czarnoc ...lik powiatu łódzkiego posta ...pełnić pierwotną uchwałę ...posób, iż z preliminowanej ...budżecie na rok 1921 na ...enie fermy rolniczej w Czarn ...w kwocie mk. 2.835.500 ...6 należą mk. 900,00 na za ...wanie budowy szkoły, któ ...na łącznie z wprowadzoną ...etu na podstawie uchwały ...iej sumą 100,0 mk. na ...l. stanowić będzie obciąż ...etu sejmiku w r. 1921 kw ...miljon na budowę wspom ...szkoły.

praw szkołom prywatnym.

...nieściłymi wykaz szkół ... społecznych, którym mi ...wyznań religijnych i oświe ...publicznego nadal pełne ...prawa gimnazjów pań ...

Zamieszczamy niżej wykaz szkół prywatnych, którym minister w. r. i o. p. przyzna prawa niepełne. Niepełne zatem prawa gimnazjów państwowych, przewidziane w § 3 rozporządzenia ministra z dn. 22 kwietnia r. 1920 nr. 6978/II, otrzymały obecnie następujące szkoły średnie prywatne w Łodzi:

Bogumiła Brauna, im. ks. Ignacego Skorupki, tow. „Oświata”, Aleksiego Zimowskiego, Kazimierza Tomaszewskiego, Tow. popiełania wykształcenia handlowego. Vow. żydowskich szkół średnich i niemieckiego stow. gimnazjalnego, Romany Knoceżyńskiej-Sobolewskiej, Stanisławy Rajskiej, Wiktorji Macińskiej i Zofji Pętkowskiej, Heleny Cholewickiej, Józefa Aba, Tow. żydowskich szkół średnich, Marji Hochsteinówny, Eugenji Jaszmińskiej-Zelimanowej, Klary Wolfsonówny i Cecylji Waszczyńskiej.

Choroby zakaźne i śmiertelność w Łodzi.

(Od 12 czerwca do 18-go czerwca).

Rodzaj choroby	zachor.	zgonów	w tej liczbie zach.	zgonów
			umr.	kob.
Tyfus plamisty	11	1	5	6
Tyfus brzuszny	23	3	15	8
Tyfus powrotny	1	—	—	1
Czerwonka	9	—	6	3
Płonica	2	1	1	2
Błonica	2	—	—	2
Odra	8	—	6	2
Ospa naturalna	—	—	—	—
Krzusiec	1	—	—	1
Gorączka polog.	1	—	—	1
Zapał opon mózg.	2	—	2	—
Róża	3	—	2	1
Malarja	2	—	2	—
Gruźlica	—	38	—	24

Zakończenie strejku robotników budowlanych.

(k) Przed paru dniami wybuchł strejk pracowników budowlanych przy budowie miejskiej szkoły powszechnej. Pracownicy zażądali podwyżek i żalił się na rzekomo niewłaściwe traktowanie ich przez kierownictwo.

Pertraktacje z ramienia magistratu prowadził prezydent Rzeszki. Pertraktacje te w dn. 22 b. m. doprowadziły do porozumienia z pracownikami na warunkach następujących: wyrównanie stawek dla robotników wykwalifikowanych i niewykwalifikowanych niezależnie od podwyżek dla wszystkich pracowników miejskich. Przyjmowanie pracowników odbywać się będzie za pośrednictwem instytucji na terenie m. Łodzi związku zawodowego pracowników budowlanych; wydalenie zaś — z wiedzą wymienionego związku. Wymawianie pracy na tych samych warunkach, co w przedsiębiorstwach prywatnych. Wszelkie usterki, dotyczące się wypłat 75 proc., będą załatwione przez biuro budownictwa.

Każdy wykwalifikowany pracownik przyjmowany jest tytułem próby na okres tygodniowy. Dla zbadania fachowości kandydata, związki zawodowe powołują komisje kwalifikacyjne.

Delegatom wysyłam w sprawach ogółu do magistratu, nie będzie się wytracać z ich zarobków należności za czas użyty na pertraktacje.

Deputaty żywnościowe otrzymają pracownicy budowlani na równi z innymi pracownikami miejskimi.

Akceptując powyższe warunki, robotnicy postanowili przystąpić do pracy.

Ze związku spożywczego.

W dniu 26 czerwca r. b. w niedzielę o godz. 10-ej rano, w sali okr. komisji zw. zawod. przy ul. Dzielnej nr. 44, odbędzie się nadzwyczajne ogólne zebranie związku zawodowego robotników przemysłu spożywczego (dawniej mącznego). Z dniem 21 czerwca r. b. powyższy związek został przeniesiony z ul. Kilińskiego 144, na ul. Dzielną 44.

Wypadki.

Śmiertelny skok. Wczoraj, podczas wybuchu pożaru na strychu domu przy ul. Podrzecznej 7, znajdująca się pod go piętra oficyny, służąca Dina

Reicher, na widok buchających płomieni wskoczyła oknem na bruk i poniosła śmierć na miejscu. Wezwany lekarz pogotowia stwierdził zgon. Na ratunek ognia przybyły trzy oddziały straży ogniowej, które pożar umiarkowały. Ograniczyło się na spaleniu dachu oraz zniszczeniu mebli i sprzętów domowych lokatorów górnych pięter. — Straty obliczają na 700 tysięcy marek, które prócz właściciela domu Bonicha Weissa, poniosą i lokatorzy.

Zbrodnia przeciw moralności. Zamieszkała przy ul. Juliusza 28, Stefania Migaszewska, zawiadomiła policję, że Oskar Miller, zamieszkały w tymże domu, dopuścił się gwałtu na córce jej 13-letniej Annie, zwabiwszy ją łakociami do swego mieszkania. Millera aresztowano i osadzono w więzieniu przy ul. Miłsza.

Napad rabunkowy na ulicy. Przy zbiegu ulic Srebrzyńskiej i Polnej dokonano napadu rabunkowego na przechodzących Hajneman, zam. przy ul. Pańskiej 60 i szwagra jego Leopolda Skulskiego, zam. przy ul. Szkolnej 14, Hajnemanowi zrabowano zegarek srebrny z dewizką, portfel i 200 mk. gotówki. Jednego z napastników aresztowano.

Chłopcy gina. W dniu 20 b.m. zbiegli z domu rodzicielskiego Tadeusz Zgleja, syn Edwarda, zam. przy ul. Kilińskiego nr. 107, lat 14, uczeń gimnazjum.

TEATR MIEJSKI (Dzielnia 18)

pod dyr. A. Zelwerowicza.
Czwartek, 23 czerwca po cenach znizonych „Oczy księżniczki Fathmy” kom. w 3 aktach St. Kiedrzyńskiego.

Teatr i muzyka.

(Teatr Miejski. „Oczy księżniczki Fathmy” najnowsza komedia St. Kiedrzyńskiego wypełni dzisiejszy wieczór w Teatrze Miejskim po raz pierwszy po znizonych cenach.

Jutro premiera po zwyczajnych cenach od laty nie granej sztuki B. Gorczyńskiego „W noc lipcową” w reżyserji dyr. Zelwerowicza.

W sobotę wieczór wypełni komedia Fredry „Wielki człowiek” z dyr. Zelwerowiczem na czele. Będzie to ostatnie widowisko ludowe w bieżącym sezonie.

Z sądów.

O przynależności do partji komunistycznej.

Sąd apelacyjny w Warszawie w dniu 21 b. m. rozpatrywał sprawę lekarza-dentysty, Gustawa Klukowa, skazanego przez sąd okręgowy w Łodzi za przynależność do polskiej partji komunistycznej na cztery lata ciężkiego więzienia. Sąd apelacyjny po kilkuminutowej naradzie wyrok sądu okręgowego w Łodzi uchylił i zwolnił Gustawa Klukowa od wszelkiej odpowiedzialności. Bronił oskarżonego adw. Piotr Kon.

Z okolicy.

Zgierz.

Budowa szkoły miejskiej.

k) W celu zrealizowania projektu budowy nowego gmachu szkoły miejskiej, magistrat m. Zgierza, zgodnie z uchwałą rady miejskiej, przyjmie od skarbu państwa Polskiego pożyczkę w wysokości 2 milionów marek — Pożyczka ta spłacona będzie w ciągu lat dziesięciu i nie później niż do 1 stycznia 1936 r. z procentami w stosunku 5 proc.

W związku z budową projektowanego gmachu magistrat nabył od sukcesorów Czaplńskiego pas ziemi przylegający do obszaru przeznaczony pod budowę, przestrzeni, pół morgowej, przy szosie łączącej. Dla pokrycia wydatku tego magistrat upoważniony został do sprzedaży spółce akcyjnej „Przemysł chemiczny w Polsce” kawałka ziemi miejskiej, pozostającego w pobliżu zabudowań fabrycznych tejże firmy.

Znaczenie spisu ludności

Parę dni temu z ust ministrów przemysłu i handlu, kolei żelaznych i rolnictwa padły słowa, stwierdzające, że wysiłki nasze w dziele odbudowy normalnego życia gospodarczego kraju nie pozostały bezpłodnymi, że wbrew rozpowszechnionemu, niestety, „czarnowidztwu”, nasza polityka gospodarcza z każdą chwilą bardziej wyzwala się z pod przemocy konieczności zwalczania tych codziennych trudności,

B. P.
FELIKS LANDSBERG

**przemysłowiec,
obywatel m. Tomaszowa Mazowieckiego**

po krótkich i ciężkich cierpieniach zmarł w Warszawie, dnia 21 czerwca 1921 roku, przeżywszy lat 52.
O dniu pogrzebu w Tomaszowie nastąpią oddzielne zawiadomienia.

Zrozpaczeni
Zona, córka i syn.

Dnia 21 czerwca zmarł nagle w Warszawie

B. P.
FELIKS LANDSBERG

współwłaściciel Akc. T-wa H. Landsberg w Tomaszowie.

W zmarłym tracimy prawdziwego przyjaciela, z którym łączyły nas długoletnie sympatyczne stosunki handlowe.

Cześć Jego pamięci!

T-wo Leopold Landsberg.

Dnia 21 czerwca 1921 r. zmarł w Warszawie

B. P.
FELIKS LANDSBERG

członek Rady i współzałożyciel naszego Banku.

W zmarłym tracimy niestrudzonego towarzysza pracy, który dzięki swym zaletom charakteru zaskarbił sobie wdzięczność naszą.

Cześć Jego pamięci!

**Rada i Zarząd
Banku Handlowo-Przemysłowego w Łodzi.**

Łódź, dnia 22 czerwca 1921 r.

których przełamaniu pochłania wszystkie siły, że ma już poważne dane, aby stać się tem, czem być powinna—polityką przewidywania, polityką, nie tylko odbudowy tego, co uległo zniszczeniu, ale i budowy rzeczy nowych, polityką organizowania nowych dziedzin życia gospodarczego i otwierania nowych horyzontów.

Lecz równocześnie słowa te były gorącym apelem do społeczeństwa, by całą siłą swoją poparło podejmowane owocne poczynania rządu, by rząd ten mógł liczyć na to, że w społeczeństwie napotka nie niechęć i bezpłodny pesymizm, a zrozumienie i pomoc. Pomoc ta częstokroć raczej bierna, może jednak w pewnych wypadkach stać się czynnym współdziałaniem, i wtedy staje się powszechnym obowiązkiem obywatelskim. O takiej

pomocy czynnej w podejmowanym obecnie dziele powszechnego spisu ludności, pragnę rzucić słów kilka.

Dla oświeconego nawet ogółu znaczenie powszechnych spisów ludności nie jest zupełnie jasnym; nadaje się im raczej znaczenie naukowe, niż państwowe. Tymczasem jakkolwiek naukowe znaczenie spisów jest bezwątpienia olbrzymie, to przecież znaczenie państwowe nie ustępuje mu bynajmniej. Weźmy jako przykład stosunki gospodarcze, których znaczenia dla państwa nikt chyba nie poda w wątpliwość. Pewne działy tych stosunków poddają się statystyce bieżącej; należy tu przedewszystkiem wielki przemysł fabryczny, handel zagraniczny, wwozowy, wywozowy i t. p. Lecz inne działy, również ważne, pozostają całkowicie niemal

poza sferę wpływów statystyki bieżącej; nikt nie jest w stanie dać w przybliżeniu choćby ścisłej odpowiedzi na zapytania, dotyczące ilości chałupników lub rzemieślników, nikt nie powie, ile osób w kraju zajmuje się służbą domową i t. d. Już w dziedzinie stosunków gospodarczych mnożyłyby można przykłady niemal w nieskończoność.

Ale przejdźmy do innych dziedzin. Czy możemy w przybliżeniu choćby ściśle powiedzieć, ile państwo polskie posiada mieszkańców, jak dzielą się oni pod względem narodowości, wyznania, wieku i płci, pod względem rodzaju zajęć z których czerpią środki utrzymania? A czy wiemy naprawdę, jak rozsiadłone są na naszym terytorjum mniejszości narodowe, gdzie i jakie tworzą poważniejsze sku-

pienia? Tworzymy wielką sieć szkół powszechnych, a czyż wiemy, ile mamy dzieci w wieku szkolnym, które z tych szkół korzystać będą. Wagi ze znaczenia tych zagadnień dla państwa, dla jego jaknajszerszej pojętej wewnętrznej polityki nikt zarzucić nie może. Dopiero jednak powszechny spis ludności pozwoli nam odpowiedzieć na nie, pozwoli pomyśleć o zaspokojeniu potrzeb, których rozmiary w całej pełni ukaże.

Ale wyłania się jeszcze jedna kwestja, praktycznej już natury. Aby spis powszechny posiadał wartość rzeczywistą, musi być przedewszystkiem ścisłym, a ścisłość ta zależy od samej ludności, która w miastach sama w dniu spisu (30-go września r. b.) wypełniać będzie kwestjonariusze, a na wsiach udzielać będzie odpowiedzi na postawione zapytania.

Z wielu stron słyszeć się dają poważne obawy, że nie rozumiejąc istoty spisu, wiążąc może cel jego, w województwach kresowych szczególnie, z powstającymi w takich razach fantastycznymi wersjami o nowych ciężarach, podatkach czy poborach, lub odwrotnie o jakichś przywilejach i nadaniach, — ludność może dać odpowiedzi świadomie fałszywe.

Staje więc przed społeczeństwem doniosłe zadanie, które państwo samo w części tylko wypełnić jest zdolne — zadanie uswiadomienia szereżów mas ludowych. Dane spisu służyć będą tylko do celów statystycznych — na ich podstawie nie może być nie indywidualnie opodatkowane, czy zarekwirowane — taka wyjaśniająca wieść, uzupełniona kilku słowami o znaczeniu spisu dotrzeć powinna wszędzie; a rozność ją powinien każdy. T. ad.

